

Multisystémová atrofia: základné fakty pre pacientov

ČO TO JE?

Multi systémová atrofia (MSA) je zriedkavé ochorenie, ktoré postihuje fungovanie viacerých systémov mozgu. Niektoré z nich zahŕňajú kontrolu pohybov, rovnováhu a koordináciu, pokým iné udržujú krvný tlak, močové, vylučovacie a sexuálne funkcie.

Pacienti môžu pociťovať:

- Spomalenie pohybu, svalovú stuhnutosť a/alebo tras
- Problémy s rovnováhou a koordináciou
- Pocit závratov počas státia
- Problémy s močovými funkciami a zápchu

MSA je jedným typom atypického parkinsonizmu. Atypický parkinsonizms, tiež nazývaný Parkinson-plus syndróm, je taký, pri ktorom má pacient nejaký z hlavných príznakov Parkinsonovej choroby (PCH), ako napríklad spomalenie pohybu, svalovú stuhnutosť a/alebo tras, ale aj niektoré ďalšie príznaky. Pacienti so spomalením, svalovou stuhnutosťou a/alebo trasom, pripomínajúci pacientov s PCH, majú MSA-P. Pacienti, ktorí majú viac problémy s rovnováhou a koordináciou, majú MSA-C.

Tieto poruchy boli predtým nazývané ako:

- MSA: Shy-Dragerov syndróm
- MSA-P: striatonigrálna degenerácia (SND)
- MSA-C: sporadická olivopontocerebelárna atrofia (OPCA)

KTO DOSTANE MSA?

MSA postihuje rovnako mužov a ženy. Zvyčajne začína medzi 50. a 60. rokom života. MSA sa považuje za vzácnu a postihuje približne troch až štyroch pacientov zo 100 000.

AKÁ JE PRÍČINA?

Príčina je neznáma. MSA sa spája s hromadením proteínu nazývaného alfa-synukleín v mozgu. Ten sa zhlukuje v rôznych typoch buniek a môže byť viditeľný na mozgovej pitve. Príčina takéhoto zhlukovania je neznáma. Napriek tomu, že bola MSA popísaná v niekoľkých rodinách sa v súčasnosti nepovažuje za dedičné ochorenie. MSA nie je nákazlivá a prenosná z osoby na osobu.

AKO SA MSA DIAGNOSTIKUJE?

Diagnóza nemusí byť najprv jasná. MSA sa zvyčajne diagnostikuje na základe príznakov a symptómov prítomných pri neurologickom vyšetrení. Testy môžu zahŕňať MRI vyšetrenie mozgu, vyšetrenie funkcie močového mechúra a zmien krvného tlaku, vrátane testu na naklonenej rovine.

Neexistuje jediný individuálny test, na základe ktorého by bolo možné definitívne stanoviť diagnózu MSA. Jediným definitívnym spôsobom stanovenia diagnózy je vyšetrenie tkaniva mozgu pri pitve.

EXISTUJE LIEČBA?

V súčasnosti neexistuje žiadna liečba, ktorá môže vyliečiť, spomaliť alebo zvrátiť MSA. Niektoré lieky a fyzioterapia môžu pomôcť Vaším príznakom. Parkinsonské príznaky, ako je spomalenosť, svalová stuhnutosť a tras, sa môžu zlepšiť liekmi typicky používanými pri PCH.

- **Nízky krvný tlak pri posadení alebo postavení** (ortostatická hypotenzia) sa môže zlepšiť vyhábaním sa spúšťáčom ako sú alkohol, dehydratácia, teplo alebo horúce teploty. Môže sa upraviť alebo vysadiť liečba iných ochorení, hlavne taká, ktorá môže znižovať krvný tlak. Lekári Vám môžu poradiť zvýšiť príjem vody a príjem soli alebo používanie brušných bandáží alebo tlakových pančúch. Špecifické lieky k tomu môžu zvýšiť krvný tlak. Stabilný krvný tlak Vám pomôže vyhnúť sa problémom s rovnováhou a závratom, ktoré môžu prispievať k pádom.
- **Na problémy s močením a stolicou** môžu pomáhať lieky, pravidelné vyprázdňovanie, nácvik močenia a cievkovanie.
- **Vytekание slín** sa môže liečiť liekmi alebo injekciami botulotoxínu do slinných žliaz.
- **Zdravie celkovo** môže profitovať z fyzioterapie, pracovnej terapie alebo nácviku reči a prehľadania s logopédom.

ČO MÔŽEM OČAKÁVAŤ POČAS ŽIVOTA S MSA?

Časom sa prejavy zhoršujú a liečba sa stáva menej efektívna. Môžete pociťovať ťažkosti s používaním domácich pomôcok, prehľatím tuhej potravy a tekutín, chôdzou a zadržiavaním moču a stolice.

V pokročilých štádiách majú pacienti s MSA zvýšené riziko infekcií. Poruchy močenia môžu viesť k infekcii močových ciest. Prehľadacie ťažkosti zvyšujú riziko vzniku zápalu pľúc. Vo všeobecnosti s progresiou ochorenia treba počítať s plánovaním dlhodobej starostlivosti.